

Zbior napisów Zambrows
kiego Księcia

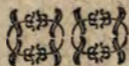
Kolana

ZBIOR

N A P I S O W •

ZAMBROWSKIEGO

KOSCIOŁA

W WARSZAWIE.

1799.

XVIII. 1. 1219.

Pięć tysięcy
Maksymy Anny
D. Harosa

XVIII. 1. 1219

<http://rcin.org.pl>

Z B I O R

Napisów w Plebanii i w Kościele Zambrowskim.

1mo.

Na pierwszej Dzwonnicy.

Laudo DEUM verum, Plebem voco,
congrego Clerum.

2do.

Na drugiej Dzwonnicy.

Defunctos ploro, Pestem fugo, Festa
decoro.

3tio.

Na facyacie Kościoła.

Quæ sunt DEI DEO.

4to.

*w Kościele w Kruchcie nad wielkimi
Drzwiami.*

Precz ztąd rozmowy, śmiechy, w-
tanie,

Szanuy nabożnie Boga mieszkanie.

Az

5to.

(+)

5to.

Na weyściu in navim Kościoła.

Wchodząc do Kościoła,
Pomniy, iż Bog woła. { Złotemi lite-
rami napisano:
Dom moy
Dom modlitwy

6to.

Nad wodą Święconą

Obmy mię Panie w Jmie twe tą wodą,
Nadarz me serce zbawienną ochłodą

7mo.

*W śrzodku Kościoła na facyacie Pre-
biterii pod Krucyfixem.*

Non istum CHRISTUM, sed CHRI-
STUM crede per istum.

8vo.

Nad Amboną.

Docete omnes Gentes.

9no.

Nad Chrzcielnicą.

Baptisantes eos.

10mo

(+)

IOMO.

*Nad wielkim Ołtarzem pod tytułem
Świętey Troycy.*

**IN NOMINE PATRIS & FILII & SPIRITUS
SANCTI.**

IIMO.

*Na Piramidzie przy wielkim Ołtarzu
mającej narzędzia Męki Chrystusowej.*

Spes Credentium.

I2MO.

*Na drugiey Piramidzie podobnie
trzymającej narzędzia Męki
Pańskiej.*

Pignus Fidentium,

I3tio.

Na stronie Ołtarza wielkiego.

**Tres sunt qui Testimonium dant in
Cœlo, PATER, VERBUM. & SPIRITUS
Sanctus & hi tres unum sunt.**

1ma Epist: Joan. Cap. 5. ver. 7.

I4to.

**Qui scrutator est Majestatis, oppri-
metur à Gloria. Prover. Cap. 25 var 27**

(+)

15to.

*Na drugiey stronie Ottarza wielkiego,
Regi Sæculorum immortalis, invisibili,
soli DEO Honor & Gloria. Epist.
1ma Timoth: c. 1mo ver. 17.*

16to.

O *Altitudo Divitiarum! Sapientiæ &
Scientiæ DEI! Rom: Cap. 11 ver. 33.*

17mo.

*Na ścianie in Presbyterio à Cornu.
Epistolæ.*

Ecclesia Zambroviensis, erecta à
Ducibus Mazoviæ jam in anno 1283.
ex antiquis Monumentis extitisse dedu-
citur; loco originalis Ereptionis in
casuali incendio conflagratæ: subse-
cuta fuit Innovatio Actis Pultovien-
sibus 1614 inserta. Modernum Recto-
rem Martinum KRAIEWSKI Canonicum
Cathedralem Plocensem Ordinis Sancti
Stanislai Equitẽm Præpositum No-
vogrodensem, Bonorum Sandziwue
Hæredem nacta 1767. Qui eam penẽ
labentem, Tectõ & Turriculâ laminâ
opertâ 1768. adstructis parietibus li-
gneis

(†)

gneis 1774. ædificatis duabus Turribus Campanilibûs 1776. restauratô Murô 1783. Erectîs Altaribûs, Ambonâ, Baptisteriô, Chorô & Organô 1784. Septo Lapidibus Cæmeteriô 1785. addito penicilli decore 1786. Comparatâ Sachristiæ Supellectile resarcivit. Omnia Cultui Divino devovit, sperans inde CHRISTUM Dominum interveniente Deiparâ Virgine MARIA sibi suisque sanguineis majoribus in die Judicii propitium fore.

18VO.

*Na drugiey stronie à Cornu
Evangelii.*

Jdem Rector, ejusdem Jura Ecclesiæ Decreto Afsefsoniali Regni vindicavit 1779. Beneficium erectîs Domibûs Curiali, prædiali, cunctisque ædibûs in Sanctuario sitîs, liberâ *Borrum* incisione in Capitaneatu Łomzensi evictâ, plantatis hortis, retatis piscinis, stratis lapide vicis, signatîs vallo ac fossâ areis & Campis Fundi Plebanalis; Cunctîs compte factis, impensô in id toto Patrimoniô suo, Bonis Sandziwuie, refecit. Omnia vovit
com-

(+)

commodo proprio, decori publico, exemplo Coætaneorum, gratitudini Succedaneorum, memoriae Posterorum æviterno honori sui Collatoris STANISLAI AUGUSTI Patriæ numinis, Ecclesiæ columinis, Literarum luminis.

19no.

•*Na Oltarzu Pana Jezusa ukrzyżowanego.*

Memento mei, cum veneris in Regnum tuum.

20mo.

Na ścianie przy tymże Oltarzu siedzą słów Pana Jezusa umierającego na krzyżu.

1mo.

Pater dimitte illis, non enim sciunt quid faciunt.

2do.

Amen dico tibi, hodie mecum eris in Paradiso.

3tio

Ecce Filius tuus: Ecce Mater tua.

4to

(+)

4to.

Deus meus, Deus meus, ut quid dereliquisti me.

5to.

Sitio.

6to.

Consummatum est.

7mo.

Pater in manus tuas commendo Spiritum meum.

21mo.

*Na Ołtarzem Najświętszey Panny.
Sub tuum Præsidium confugimus.*

22do.

*Na ścianie przy tymże Ołtarzu, siedm
słów Najświętszey Maryi Panny
w Ewangelii.*

1mo.

Quomodo fiet istud? Quoniam Virum non cognosco?

2do.

Ecce Ancilla Domini, fiat mihi secundum verbum tuum.

3tio.

(+)

3tio.

Intravit in Domum Zachariæ & salutavit.

4to.

Magnificat anima mea Dominum, & exultavit Spiritus meus in DEO Salutari meo.

5to.

Fili! quid fecisti nobis sic? Ecce Pater tuus, & ego dolentes quærebatimus te.

6to.

Vinum non habent.

7mo.

Quodcunque dixerit vobis, facite.

23tio.

Następuie nadgrobek marmurowy z następującym napisem.

Martinus de Stemmate Jasieńczyk
KRAIEWSKI Ecclesiæ hujus Restaura-
tor, ejusdemque jurium Defensor, sui
amoris erga Parentem suum Mathæum
KRAIEWSKI Bonorum Sandziwii hæ-
redem, obeuntem 1760. 7ma Aprilis, hic
tumula-

(+)

mulatum posuit me firmum testem.
Testor id viventibus, testabor id posteris,
credent utrique quia Saxum dicit.

24to.

*Nad Chorem Organow i śpiewania
figuratem.*

Psallite Deo nostro; psallite! Psallite
Regi nostro, psallite, Quoniam Rex
omnis terræ DEUS, Psallite sapienter.
Psalmo 76. ver. 7.

25to.

Laudate eum in Tympano & Choro,
laudate cum in chordis & Organo.
Psal. 150. ver: 4.

26to.

*w Spowiedalnicy, nad pokutujących
Piotra, Magdaleny, Adama i Ewy,
Dawida, Jawnogrzeźnika obrazami
napis.*

Zal gorzki Piotra,
Wzdychanie Łotra.
Magdaleny skrucha,
Ztąd grzesznym otucha.

27mo.

Nad Konfesyonatami.

Boże bądź i nam miłościw Panie,
Przyimiy ikruszone grzechow wyzna-
nie.

*Tym wszystkim napisom odpowiada
malowanie w różnych ornamentach
i Architekturze dobrego gustu.*

*Na Lamusie pierwszym udaię-
jącym Officynę.*

Sic vive, quasi cras moriturus.

*Na Lamusie drugim Officynę drugą
udaięjącym*

Sic labora, quasi in æternum victurus

Na weyściu do Domu Plebańskiego.

Quis quis huc venis :

Aut agito paucis ,

Aut abi ,

Aut me laborantem adjuva.

Napisy w pierwszej Żzbie.

IMO.

Jeśli się nie zda komu ,

To mieszkanie Domu ;

Nie-

(+)

Niechay swóy wprzod poprawi,
Mnie moy tak zostawi.

2do.

Co teź tu po mey śmierci w tym do-
mu będzie ?

Karty! butelka! lub teź zły rząd
zasiędzie!

Będą biesiady pod pracy mey zasłoną,
Naypewniey pułki me porządki po-
chłoną.

3tio.

Kto pługiki sieie? i kogo strzec się trzeba?
Tęgo co biega, nie zna u siebie chleba
Co rad obiedzda zawsze cudze kominy,
Ten zwodzi, kłoci, łgarskie trzęsie
nowiny.

4to.

Zle gadasz o kim, bo nie umiesz dobrze,
Ztąd lada złośnik cnotę z sławy odrze.
Jednakże cnota ma dla siebie w zysku,
Jź złośnik godzien prany bydź po
pysku.

5to,

To Pan! to dobry! co poi, częstuie,
Nic wart! co stawia, zdobi, rozumie.
Pierwszy ma kolos z plugawego gnoiu,
Drugiego chwała czyłtego jest zdroiu.

(†)

6to.

Pożyczać u kogo, znaczy niedostatek,
Pożyczać zaś komu jest klótni za-
datek.

Zachoway od tego nas oboygą PANIE,
I pierwsze i drugie stoi za karanie.

7mo.

Nie chcę mieć gości chciwych: day!
daruy!

Ani pysznych: na łapkach mi waruy;
Ani wykwinnych: to źle, to nie dobrze,
Cóż w moim Domku po śmierdzą-
cym bobrze?

8vo.

To porufzy! tam zayrzy! list prze-
czyta!
Tu wpadnie! wszędzie o wszystko się
pyta.

Cóż to za natręt? kawał z niego szpiega,
By ogadywał, cudzy Dom obiega.

9no.

Miarkuy się moy ty kochany,
Co nie pufzczasz bez nagany;
Jaki ty! i iak u ciebie?

Musisz zganić nayprzód siebie,

10mo.

(+)

I0M0.

Tu nie Dom wiezdny', ani bawny
Hotel,

Po cóż tu do mnie wpadł ten nudny
motel?

Nie interes go ani przyiaźń wiedzie,

Przyzedł zieżć, wypić, a tu po o-
biedzie.

I1M0.

A na co Xiędzu? nie żona, nie dzieci!

Ja zaś dla siebie me zapuszczam fiecei;

Ty nie iedz, bo twa żona będzie iadła,

Patrz iak cię prawda w przesądzie
zagadła.

I2M0.

Masz gadać o mnie, gaday na swym
chlebie,

Na chleb oszczercy nie wezwę do
siebie;

Mam Boga, rozum i po sobie cnotę,

Nie dbam o głupcow skrzeczających
hołotę.

I3tio.

Brata i Siostrę ślepo daie nam natura,

W wyborze przyiaźni człek sam so-
bie rayfura,

Mocniey

Mocniey cię więc wiąże Przyjaciel
przez cię wzięty,
Niżli twoy Krewniak od natury ną-
pchnięty.

14to.

Pod portretem Piusa VI. Oycza Sgo.

Pontificum nullus Romæ PETRI attigit
annos,
Papa PIUS sextus contigit unus eos.
Martyrium PETRUS retulit, PIUS hęc
caret, et si
PAR tamen exilium Martyrio subiit.

15to.

*Pod portretem KROLA Ćmci
teraźnieyszego.*

Rex FRIDERICUS io! VILHELMUS
scepra capessit,
Dictus Avi primo nomine, Patris
item.
Patris Eum bonitas, et Avi Sapientia
clarat,
Sicque refert ambos nomine reque
Patres.

16to.

(+)

16to.

*Pod Castrum doloris w Petersburgu
sztychowanym na którym ciało ś. p.
Stanisława Augusta Króla Polskiego,
z okazalnością prawdziwie królewską
Dnia 15. Lutego 1798. w Kościele
Katolickim w Petersburgu
złożone było.*

Inclytus hic recubat REX, ortu nempe
Polonus,
Vixit is & rexit Regna Polona diu.
Fausła tulit semper sapiens, infausła
• modestus.
Moscus ei tumulum post ibi fata
dedit.

Napisy w drugiey Złbie.

IMO.

Nec paupertatem, nec opes desidero
magnas,
Nolo parum, nimium non volo,
sat mihi! sat.

B

Vi

(+)

2do.

Vivere vis felix? est debellanda vo-
luptas,
Hæc juvenum exitium est, pestis
& illa senum.

3tio.

Quem tibi divitiæ peperere, est fal-
sus amicus,
Divitias non te diligit ille tuas.

4to.

Sunt duo noscendi, duo sunt mihi
semper amandi,
NUMEN & ipse ego, NUMEN &
alter ego.

5to.

Inconstans Fortuna breves mutatur
in horas,
Nascitur inde mihi spes, metus
unde tibi.

6to

(+)

6to.

Quod tibi contigerit, patienter ferre
memento.

Nam certum fieri numine cuncta
DEI.

7mo.

Nil laudis causâ facito, tamen omnia
laudem

Quæ tibi conciliant, sedulus ista
cape.

8vo.

Succesſus faustos nunquam admirare
malorum,

Nam mala (sera licet) poena seque-
tur eos.

9no.

Nil facito quod turpe putes fecisse
videri,

Et sis pro multis testibus ipse tibi.

10mo.

Verus amicus erit? Qui me sine me,
& mea quærit?

Sic sua si quis amat, linqvit amare
mea.

B2

1mo

IIM0.

Plurima scire volunt omnes, at crede-
re pauci;
Hinc multi credunt plurima, pauca
sciunt.

I2M0.

Munera' qui mittit, sperat majora re-
mitti,
Nemo suas vellet perdere gratis
opes.

I3tio.

Omnia me dum junior essem, scire pu-
tabam,
Quo scio plus, hoc nunc scio scire
minus.

Napisy w trzeciej Jzbie.

IMO.

Et genus, & proavos, & quæ non
fecimus ipsi:
Hæc aliena voco, non ea nostra
voco.

2do

(+)

2do.

Oderunt hilarem tristes, tristemque
jocosi,
Sic stultus doctis invidet atque nocet

3tio.

Vis bonus esse velis tantum, fiesque
volendo;
Is tibi posse dabit, qui tibi velle
dedit.

4to.

Hunc DEUS in mundo solet observare
tenorem:
Ponit humi tumidos, tollit humo
timidos.

5to.

Theologis animam subjecit lapsus Adami,
Et corpus Medicis, & bona Juridicis.

6to.

Sol oritur, sed qui micuit, mox occidit idem;
Sic oritur, moritur solis ad instar
homo.

7mo

(†)

7mo.

Pœna malum post fata manet, sed
præmia justum.

Alter quod sperat; Quod timet al-
ter habet.

8vo.

Si tibi deficient Medici, Medici tibi
fiant

Hæc tria: mens hilaris, requies mo-
derata, dieta.

9no.

Nulli te facias nimis Sodalem,
Gaudebis minus & minus dolebis,

10mo.

Qui bene quid faciunt, illos sua facta
sequentur.

Qui male quid faciunt, facta sequen-
tur eos.

11mo

(+)

IIMO.

Captivum prope te tenet ignorantia
duplex!

Scis nihil & nescis te quoque scire
nihil.

*NAPISY w Pustelnicy wpośród
Ogrodu.*

IIMO.

Samotne ściany iak pięknie gadaią!

Wtedy gdy milczą dziwnie nauczaią.

Tu rozum, tu Duch ma swoją ochłodę,

Ztąd Pasterz widzi siebie i swą trzodę.

2do.

Szum wody, głos ptaszyn, liść przy-
tym zielony,

Wyśkok rybek, zapach ziołek, co za
plony!

W tym to pracowitym przywraca
Bóg gaju,

Co odiał w rokosznym człowieko-
wi Raju.

(†)

3tio.

Znikniey zdradliwy zgiełku tego
świata !

Tyranie serca co truiesz nam lata.

Święta osobność moja ty mistrzyni !

Wszak sam ugęszczał JEZUS do
Pustyni.

4to.

Rzucam wesołe rozrywki u ludzi,
Zawsze ich język ukole, unudzi.

Lepiej tu bawić między ptaszynami !
Niżli obcować z ludźmi gadzinami.

*W Altanie na pułwyspie ze trzech
stron kanałem obwiedzioney.*

Messores Christi lassı fractique labore ,
Hic vobis requies ad breve tempus
erit.

*W Altanie na górze w Piramidę
wysypaney nad stawkiem w
dzikiey Promenadzie.*

Z pustey niziny zostałem wierzchołek ;
Tu gaik, woda, gdzie był ieden kołek,

Wy-

Wyftawiła mię wiekopomna ręka,
Która złość, zawiść, swą czynno-
ścią nęka.

Napisy na Domie Wikaryusza.

Ten Dom posiada tuteyszy Wikary,
Pilnuie usług Duchownych swey
Fary.

Jakaż nadgroda za iego usługi?

Taka iak tego, co ma gdzieś swe
długi;

Wyłaią, nałgą, czynszu nie oddadzą:
Wielka ich łaska, że nie zapprzedadzą.

*• Na domie Organistego i Dyrektora
Szkołki.*

Tu mieszka Czeladź dla służby Ko-
ścioła,

Wraz Parafii gdy na nią zawoła.

Lecz gdy Pan Pisarz żyje z kałamarza,
Trudno więc nam mieć darmo Ba-
kałarza.

Na Szpitalu.

Tu pobor święty, tu iest cło Jałmużny.
Tu się wyplaca, kto iest Bogu dłużny.

Na-

(†)

Napisy Cmentarza w polu założonego.

Imo.

*Nad drzwiami Kaplicy Cmentarza
z nadworza.*

Quare superbit Homo? Cujus conce-
ptio, culpa!

Nasci: Poena! labor: vita! necesse mori!

*Na prawey stronie teyże Kaplicy
z nadworza.*

Tu leżą kości: waszych Oyców, Matek:
Zon, Mężów, Krewnych, tudzież
miłych Dzietek.

Mowcież więc im tu wieczne odpoc-
znienie:

Skarbiąc takoweż sobie pozdrowie-
nie.

*Na lewey stronie teyże Kaplicy
z nadworza.*

Tutay są martwe waszey krwi popioły,

Tu spoczywaią wasze przyiacioły.

Czciycież te składy iako drogie dary,

Pomniąc że tu was wniosą także
mary.

(†)

*W śródku Kaplicy naprzeciw
Ołtarza.*

1mo.

Præsens Cæmeterium insitendo primævæ Christianorum praxi, tum prospiciendo superstitum incolumitati, una cum hoc Sacello Martinus KRAIEWSKI Canonicus Cathedralis Plocensis Ordinis Sancti STANISLAI Eques, Præpositus Zambroviensis & Novogrodensis erexit 1795. devovitque DEO. Qui hæc inspicis moriturus ipse, mortuis precare Requiem

• 2do.

Na prawey stronie Ołtarza.

Cum fæx, cum, limus, cum res vilissima simus!

Unde superbimus! si in terram terra redimus!

3tio.

Na lewey stronie Ołtarza.

Dum tumulum cernis? cur non mortalia spernis!

Tali namque Domo clauditur omnis homo.

4to

Na drzwiach Kaplicy.

Si tibi pulchra domus? si splendida
mensa: quid inde?

Si species auri: atque argenti massa:
quid inde?

Si tibi sponsa decens, si sit generosa:
quid inde?

Si tibi sint nati: si prædia magna:
quid inde?

Si fueris pulcher: fortis, divesve:
quid inde?

Longus servorum si serviat ordo:
quid inde?

Si doceas alios in qualibet arte: quid
inde?

Si rideat mundus: si prospera cun-
cta: quid inde?

Si Prior: aut Abbas: si Rex: si Papa:
quid inde?

Si rota fortunæ te tollat ad astra:
quid inde?

Annis si felix regnes mille: quid inde?

Tam

(†)

Tam cito prætereunt hæc omnia quæ
nihil inde?

Sola manet virtus , qua glorificabi-
mur inde.

Ergo DEO servi , quia sat tibi pro-
venit inde.

Zamknięcie Napisów.

Omnia salsa sitim pariunt poteribus,
o! si

Lectori pariant carmina nostra sitim!

Wszystkie słone sprawują pragnie-
nie potrawy ,

Obyś tak pragnął, czytać tych tu pism
zabawy!

AD ILLUSTRISSIMUM
AUTOREM

*Thaddæus Bukowski e Scholis Piis.
ore publicæ Famæ.*

Ornas, ut celso Plocensia Stalla, decore,
Sic ornas Templum Curio Zambrovium.
Verbipotens tradis Populo, qui Dogmata vitæ,
Hæc versu pingis, rursus in æde Tua.
Præco novus Paries recinit Tua Lemmata, sic-
que
Vivens & moriens, pulpita docta tenes:
Judicium, Ingeniumque Tuum hinc Vittate
Sacerdos,
Aeternum reddunt, versus & ista Domus.
Hæc ego Fama cano semper, longeque recanto:
Talis sit quivis Pastor, & iste diu;
Mens cujus chartis tabulisque efficta sacratis,
Mentoris atque simul, vincit Apellis Opus.

*Choć wszędzie w Zambrowie napisów tak wiele ,
W drzwiach, izbach, dzwonnicach, w Kaplicach,
w Kościele ,*

*Ze iednak w tey uczoney, gdzie spoyrzysz, robocie ,
Nie masz nic przeciwnego ni Wierze ni cnocie ,
Nic im zatym do druku , nie iest na przeszkodzie ,
Owszem byż one mogą ku wielkiej wygodzie.
Bo wziąwszy z nich kto iedną, drugą, trzecią parę ,
Gdy napisze u siebie , rzecze : to iest w miarę.*

X. Jerzy Kozmiński Censor ksiąg.
mpp.

F

XVII. 1. 12. 19